

DET KONGELIGE KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Statsbygg
Postboks 232 Sentrum
0103 OSLO

Deres ref

Vår ref

Dato

18/1141-44

17. desember 2020

NTNU Campussamling - Revidert oppdragsbrev for forprosjektet

1. Innledning

Kunnskapsdepartementet (KD) viser til oppdragsbrev om oppstart av forprosjekt for NTNU Campussamling sendt til Statsbygg 20. desember 2019. Dette oppdragsbrevet erstatter tidligere oppdragsbrev.

2. Prosjektutløsende behov

Det prosjektutløsende behovet for prosjektet er å hente ut synergier mellom fagmiljøene gjennom å samle NTNU i Trondheim. Campussamlingen skal legge til rette for økt tverrfaglighet og samarbeid og bedre kvalitet i utdanning, forskning, innovasjon, kunst og formidling. For å få til forventede synergier er det nødvendig at byggeprosjektet og utviklingen av virksomheten foregår parallelt. NTNUs beslutninger om egen virksomhetsutvikling gjøres i forkant slik at byggeprosjektet kan planlegges for framtidens universitet.

Prosjektet skal samle store deler av NTNUs campus i Trondheim til området rundt Gløshaugen. Samlokaliseringen innebærer flytting av fagmiljøene som i dag er lokalisert på Dragvoll (humanistiske og samfunnsvitenskapelige fag) og i Midtbyen (kunst, design og musikk). Fagene blir dermed samlokalisert med de tekniske og naturvitenskapelige miljøene på Gløshaugen og med medisin-, helse- og lærerutdanningene på Øya og Kalvskinnet.

3. Målstruktur

Samfunnsmålet for prosjektet er:

NTNU er en attraktiv utdannings- og forskningsinstitusjon som ivaretar sitt samfunnsoppdrag på fremragende internasjonalt nivå. NTNU har en robust og fleksibel fysisk infrastruktur som styrker tverrfaglighet og gir gode vilkår for å hente ut synergier.

Det er utformet fire effektmål for prosjektet med indikatorer. Effektmålene er:

Postadresse
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo
postmottak@kd.dep.no

Kontoradresse
Kirkeg. 18
www.kd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
872 417 842

Avdeling

Saksbehandler
Sverre Tvinneim
22 24 75 50

- E1: NTNU driver fremtidsrettede utdannings-, innovasjons- og forskningsaktiviteter med gode faglige og sosiale kvaliteter
- E2: NTNU fremmer tverrfaglig samarbeid og synergier
- E3: NTNU har en effektiv og bærekraftig campus
- E4: NTNU er åpen og inviterende mot omgivelsene, og tilbyr formidling av høy klasse

Resultatmålene for prosjektet skal ha følgende prioritering:

1. Kostnad
2. Kvalitet
3. Tid

Indikatorer, og nærmere utdyping av målformuleringene, er nærmere angitt i dokumentet "Revidert målbilde for NTNU Campussamling" av 9.12.2019. Disse forholdene bearbeides videre i dokumentet om dimensjonerende prosjekteringsgrunnlag for NTNU Campussamling, som ferdigstilles frem mot KS2 trinn 1.

Kunnskapsdepartementet ber om at prosjektet omsetter miljøambisjonene til konkrete miljømål i forprosjektfasen.

4. Kostnadsramme og kostnadsstyring

Regjeringen har besluttet at det skal legges til grunn for det videre arbeidet med forprosjektet at prosjektet skal kunne gjennomføres innenfor en kostnadsramme på 11,626 mrd. kroner, inkludert brukerutstyr (P85, prisenivå 15. juni 2020, inkl. mva.). Den pågående prosessen med å vurdere Senter for psykisk helse vil kunne resultere i at kostnadsrammen for NTNU Campussamling reduseres. Regjeringen har besluttet at prosjektet skal gjennomføres samlet med ett beslutningspunkt for investeringsbeslutningen.

Som et ledd i å sikre god kostnadskontroll ved gjennomføring av prosjektet har regjeringen besluttet at det ved gjennomføring skal anvendes en streng kostnadsstyrt prosjektutvikling i form av design-to-cost. Design-to-cost innebærer at de økonomiske rammene for prosjektet er absolutte, innenfor de økonomiske føringer som er gitt. Samtidig skal det legges til rette for en optimalisering av prosjektet med et mål om å oppnå høyest mulig nytte innenfor den fastsatte rammen. I denne prosessen er det sentralt at brukerne involveres slik at brukere og prosjektet i samarbeid kan prioritere behov og finne optimale løsninger.

Statsbygg skal i samarbeid med NTNU utarbeide et basisprosjekt, som angir et omfang (størrelse) som sikrer god samfunnsnytte innenfor prosjektets absolutte kostnadsramme. Dette innebærer en vesentlig nedskalering av prosjektet slik det ble presentert i OFP-rapporten, og basisprosjektet må ta utgangspunkt i de høyest prioriterte funksjonene. Nedskaleringen skal ta utgangspunkt i rapporten "Rapport tilleggsoppdrag NTNU 15. juni 2020". Basisprosjektet skal inngå i materialet som skal kvalitetssikres i KS2 trinn 1.

Videre skal Statsbygg i samarbeid med NTNU utarbeide en omfattende liste med kuttmuligheter, utover basisprosjektet. Denne listen skal synliggjøre mulige kutt for alle de ulike fasene av prosjektet, og vil være førende for det videre arbeidet. Formålet med kuttlisten er å på forhånd ha definert hvilke kutt som kan gjennomføres dersom kostnadsrammen trues. Statsbygg og NTNU skal også utarbeide en opsjonsliste med

funksjoner som kan tas inn i prosjektomfanget dersom det blir rom for det. Det bes om at gjennomføringsplanen anviser tidspunkter for når kutt- og opsjonslisten kan iverksettes, og at tiltakene prioriteres ut fra kost-nyttevurderinger. Kutt- og opsjonsliste skal utformes som dynamiske dokument, som kan justeres fortløpende. Det forutsettes at også kontraktstrategien synliggjør hvordan kutt og opsjoner kan ivaretas på en god måte i gjennomføringen. Kutt- og opsjonsliste skal kvalitetssikres i KS2 trinn 2.

KD ber Statsbygg om å utarbeide en modell og prosedyrer for sin kostnadsstyring som sikrer design-to-cost innenfor de rammer som fastsettes av departementene. Modellen må ses i sammenheng med nyttestyling og gevinstrealisering. Statsbygg sin modell og prosedyrer forutsettes tilpasset kontraktstrategien som Statsbygg anbefaler. Denne dokumentasjonen skal fremlegges som en del av grunnlaget for KS2 trinn 1.

Etter at det er gjennomført ekstern kvalitetssikring av kontraktstrategien skal overordnede mekanismer for design-to-cost fastsettes av Finansdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kunnskapsdepartementet i fellesskap.

Statsbygg bes utarbeide kalkyle for fremtidige FDV-kostnader for NTNU.

5. Arealrammer

Funksjonene skal realiseres innenfor en maksimal ramme på 137.000 m². Den faktiske fordelingen mellom rehabilitering og nybygg skal konkretiseres gjennom den videre prosjektutviklingen og som en del av arbeidet med å optimalisere forprosjektet innenfor rammen av design-to-cost. Arealomfanget vil i det videre arbeidet måtte bli vurdert. I vurderingen som skal gjøres ifm. arealomfanget og fordeling nybygg/ombygging og transformasjon er det viktig at det gjøres gode analyser for riktig valg av løsning som har fokus på kostnads- og arealeffektivitet/logistikk, måloppnåelse av samfunns- og effektmål, byggenes beskaffenhet, sambruk av areal og miljøvurderinger. Med den bakgrunn kan intern fordelingen av m² nybygg og m² ombygningsareal endre seg.

For kontordelen i nye formålsbygg har regjeringen fastsatt en arealnorm på 23 m² BTA per ansatt, jf. KMDs Rundskriv H-2/16 om normer for energi- og arealbruk for statlige bygg. I dette volumet inngår direkte arbeidsplassrelatert areal, fellesfunksjoner, øvrig kommunikasjonsareal, tekniske rom og konstruksjonsareal. Arealnormen er å anse som øvre grense. Normen kan imidlertid nås på ulike måter, og Statsbygg skal legge fram alternative arbeidsplassløsninger. For ansatte med mindre stillingsbrøker skal det foretas en egen vurdering av arealbehov.

Kunnskapsdepartementet forutsetter at arealeffektive og fleksible løsninger legges til grunn i forprosjektet, og at det legges til rette for varierte arbeids- og læringsformer.

Det forventes videre at prosjektet sikrer nødvendig kapasitet og fleksibilitet til lærings- og fellesarealer for studenter.

6. Gjennomføring og budsjett

Med forprosjektsfasen menes fasen frem til leveranse av det sentrale styringsdokument for ekstern kvalitetssikring (KS2), beskrevet under, er levert. For denne fasen, som i henhold til gjeldende fremdriftsplan går frem til og med 2023, er kostnadene beregnet til 640 mill. kroner for byggeprosjektet og 75 mill. kroner for brukerutstyrsprosjektet. Tallene er i 2018-kroner. I statsbudsjettet for 2021 bevilges 137 mill. kroner til videre prosjektering av byggeprosjektet NTNU Campussamling. I tillegg bevilges 22,7 mill. kroner til prosjektering av brukerutstyr.

KD ber om at Statsbygg presenterer en plan for hele forprosjektsfasen innen 31.01.2021.

KD ber videre om at det legges opp til en gjennomføringsmodell for KS2 i to trinn:

KS2-1 (1. kvartal/1. halvår 2021)

- Kostnadsestimat og usikkerhetsanalyse
- Gevinstrealiseringsplan
- Gjennomførings- og kontraktsstrategi, inklusiv plan for involvering av entreprenører og prosjekterende og plan for rokade og midlertidighet
- Valg knyttet til rekkefølge og oppdeling i delprosjekt
- Basisprosjektet
- Regime for styring av kostnadsutviklingen i prosjektet og design-to-cost i forprosjektfasen
- Statsbygg sitt styringsdokument for forprosjektfasen

KS2-2

- Prosjektgjennomgang for å bekrefte om prosjektet er innenfor de rammene som ble gitt ved oppstart av forprosjektet
- Kostnadsestimat og usikkerhetsanalyse basert på det siste prosjektgrunnlaget
- Regime for styring av kostnadsutvikling og design-to-cost i gjennomføringsfasen, inklusive kuttliste/opsjonsliste
- Komplette Styringsdokument for gjennomføringsfasen, i tråd med Statens prosjektmodell
- Oppdatert samfunnsøkonomisk analyse for prosjektet

KD forutsetter at utgiftene forbundet med KS2 dekkes av bevilgningen til forprosjektet.

7. Miljøambisjon

Departementet viser til at plusscampus er utredet og at ekstern kvalitetssikrer vurderer høy miljøambisjon som samfunnsøkonomisk lønnsomt. Ambisjonen innebærer at nybyggene skal ha plussstandard. For å realisere dette må energisystemet til bygningsmassen integreres med NTNUs energi-HUB på Gløshaugen, og det må etableres sesonglager for varme. Det skal også legges til rette for utslippsfrie transportløsninger.

KD ber om at Statsbygg i samråd med NTNU gjøre en vurdering av om prosjektet fortsatt kan gjennomføres som plusscampus, gitt prosjektets reduserte kostnadsramme. Denne vurderingen skal leveres til KD i god tid før KS2 trinn 2, slik at departementet kan ta stilling til spørsmålet før av KS2 trinn 2 gjennomføres.

8. Tomtevalg, plan og regulering

Området rundt Gløshaugen er i konseptvalget besluttet som lokalisering. I OFP-rapporten (oppstart forprosjekt) og tidligere utredninger er flere mulige tomter i dette området vurdert ut fra blant annet måloppnåelse og reguleringsrisiko. Tomter vest for dagens bygningsmasse, i retning Øya og sør for Gløshaugen er vurdert som mest gunstig.

Når det gjelder tomtevalg, vil KD presisere at tomter med høy utnyttelsesgrad bør være et viktig kriterium. Store sammenhengende volumer vil legge bedre til rette for forventede samlokaliseringsevner enn mer fragmentert bygningsmasse. I tillegg bør nærhet til viktige samarbeidspartnere vektlegges i vurderingene. KD ber Statsbygg ta utgangspunkt i effektmålene og resultatmålene ved vurdering av tomter.

Statsbygg har ansvar for reguleringsprosessen. KD forutsetter at Statsbygg avklarer reguleringsrisiko og rekkefølgekrav med Trondheim kommune tidlig i forprosjektfasen. Tiltaket krever reguleringsplan med konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven.

9. Prosjektorganisering; roller og ansvar

En viktig suksessfaktor for å oppfylle målene med campussamlingen er å få til et godt samspill mellom Statsbyggs byggeprosjekt og NTNUs behov, virksomhetsutvikling og brukerinvolvering. Det forutsetter gode, forankrede og gjensidig forpliktende medvirkningsprosesser, med tydelige roller- og ansvarsbeskrivelser. Campussamlingen består således av to delprosjekter.

Bygge- og brukerutstyrprosjektet ledes av Statsbygg. Mottaksprosjektet ledes av NTNU og skal sikre at universitetets behov blir ivaretatt, god brukerinvolvering og inkluderer også koblingen til NTNUs strategiske virksomhetsutvikling.

Ekstern kvalitetssikrer påpekte at ansvar og myndighet mellom prosjekteier, byggherre og bruker i prosjektet med fordel bør tydeliggjøres. KD slutter seg til dette og vil presisere viktigheten av tydelige roller og ansvar mellom partene. KD ber om at styringsdokumentet til Statsbygg oppdateres med nye føringer gitt i statsbudsjettet 2021. Styringsdokumentet skal utarbeides i tråd med Finansdepartementets rundskriv *Statens prosjektmodell – Krav til utredning, planlegging og kvalitetssikring av store investeringsprosjekter i staten* (08.03.2019). I forbindelse med oppdateringene ber departementet om at følgende premisser legges tydelig til grunn:

Kunnskapsdepartementet er oppdragsgiver, prosjekteier og leder av prosjektrådet. Departementet er ansvarlig for at samfunns målet ivaretas gjennom byggeprosjektet. Endringer i prosjektet som kan påvirke målene eller basisprosjektet skal alltid forelegges departementet. Departementet er premissgiver og kan sette krav gjennom hele prosjektløpet.

Statsbygg er byggherre og leder prosjektet. Det innebærer ansvar for gjennomføringen av prosjektet innen de premisser og krav som ligger til grunn for revidert basisprosjekt, herunder at prosjektet utvikles i tråd med fastsatte mål og basisprosjektet.

NTNU leder mottaksprosjektet og er fremtidig forvalter og bruker. Universitetet er ansvarlig for:

- å ivareta universitetets interesser i prosjektet
- gevinstrealiseringen etter byggeprosjektets avslutning
- å lede og organisere hensiktsmessig brukerinvolvering ihht. gjeldende fremdriftsplaner og leveransebeskrivelser fra Statsbygg
- å gjennomføre nødvendig virksomhetsutvikling for å forberede organisasjonen på nye arbeidsformer
- å forberede mottaket av leveransene fra bygge- og brukerutstyrprosjektet, dvs. forberede eierskapet til bygg og utomhusanlegg
- å planlegge omfang av midlertidige lokaler for studenter og ansatte i byggefasen.

Statsbyggs ansvar i brukerinvolveringen er:

- brukerintegret programmering i bygge- og brukerutstyrprosjektet
- framdriftsplaner og tilhørende leveransebeskrivelser med hensiktsmessig innhold og detaljeringsnivå, tilpasset prosjektets utviklingsnivå.
- i samarbeid med NTNU mottaksprosjektet, fasilitere brukerinvolvering

- å omsette brukers funksjonsbeskrivelser til rom- og funksjonsprogram og byggeprogram

KD lager et overordnet styringsdokument for prosjektet som definerer roller og ansvar tydelig, og som gir overordnede føringer fra oppdragsgiver og prosjekteier.

10. Oppdatert samfunnsøkonomisk analyse og gevinstrealiseringsplan

I forprosjektsfasen skal det utarbeides en oppdatert samfunnsøkonomisk analyse, som redegjør for utviklingen fra analysen i tilleggsutredningen til KVU/KS1. Koblingen mellom gevinstrealiseringsplanen og samfunnsøkonomi tilsier at det arbeides fortløpende med kost-nyttevurderinger. Statsbygg har ansvar for å oppdatere analysen. Denne analysen skal inngå som del av materialet til KS2 trinn 2.

Gevinstrealiseringsplan, som utarbeides med NTNU som prosessleder i samarbeid med Statsbygg, må forankres hos oppdragsgiver, og skal forelegges kvalitetssikring. Den samfunnsøkonomiske analysen og de ikke-prissatte effektene som vurderes her bør være utgangspunkt for gevinstrealiseringsprosessen. Gevinstrealiseringsplanen skal gi en oversikt over forventede og ønskede gevinster av campussamlingen og anvendes til styring og planlegging i forprosjektfasen og i gjennomføringsfasen. Den skal vise hvordan gevinstene skal realiseres og hvilke kontrollmekanismer som kan kvalitetssikre dette, jf. DFØ-veileder *Gevinstrealisering – planlegging for å hente ut gevinster av offentlige prosjekter*.

11. Prosjektråd

Prosjektrådet videreføres med mandat gitt i brev fra Kunnskapsdepartementet av 20.03.2018. I tråd med vanlig praksis skal prosjektrådet følge prosjektets framdrift og utvikling tett, herunder måloppnåelse, risikostyring, endringshåndtering og Statsbyggs vurderinger av kontraktstrategi.

12. Prinsipper for endringshåndtering

Mekanismene i design-to-cost som vil bli fastsatt av Finansdepartementet, Kommunal- og moderniseringsdepartementet og Kunnskapsdepartementet, skal diskuteres jevnlig i prosjektrådet. Vesentlige endringer i basisprosjektet og foreslått kutt- og opsjonsliste skal drøftes i prosjektrådet før beslutning. KD er ansvarlig for å beslutte vesentlige endringer, herunder om endringer skal legges fram for KMD før det blir fattet en beslutning. Statsbygg som byggherre har ansvar for fremme og å loggføre beslutningene, etter nærmere dialog med KD som oppdragsdepartement. Vi viser ellers til omtale av prinsippene for endringshåndtering i KMDs veileder om styring av store statlige byggeprosjekter.

Med hilsen

Maria Tagmatarchi Storeng (e.f.)
avdelingsdirektør

Sverre Tvinnereim
fagdirektør

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer

Kopi

Kommunal- og moderniseringsdepartementet
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet